

Børne Blad



WALDO

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 43

27de oktober 1900.

26de aarg.



Tater.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forstrib. I pakker til en adresse paa over 5 eksemplarer leeres det for 40 cents, og over 25 eksemplarer for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Alt vedkommende reaktioner af bladet sendes til Rev. D. P. Wagners, Story City, Iowa.

Penge og bestillinger samt alt, hvad der angaar ekspeditionen, sendes direkte til

Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa

Bemærkninger til bibelhistorien, stykke 92.

Peters fornegtelse. Judas's endeligt.

“Hvo der thykkes sig at staa, se til, at han ikke falder” (1 Kor. 10, 12).

“Peters fornegtelse er vel det dybeste fald af en Guds tjener, som den hellige skrift omtaler. Thi for det første var han gjentagne gange bleven adbaaret paa det alvorligste, og desuagtet vovede han sig frivillig ind i faren.

Dernæst havde han nylig været vidne til Jesu bitreste lidelse og havde forladt ham i hans nød. Og endelig havde han den fuldeste leilighed til at komme til befindelse, da fristelsen gjentog sig med lange mellemrum; men desuagtet sank han stedse dybere i synden.”

Hvorledes kunde Peter komme til at begaa den store synd at fornegte Jesus?

Han forsøgte at gjøre det, som Jesus formanede ham til, da han sagde til alle sine discipule: vaag og bed, at I ikke skal falde i fristelse. Peter mente, der var ingen fare med ham; han skulde nok staa fast. Derfor følte han sig saa sterk, da han sagde til Jesus, at han gjerne vilde dø med ham.

Dette var selvtilid, aandelig hovmod. Men hovmod staar for fald. Hvo sig selv ophøier, skal fornedres.

Med selvtilid følger altid forsømmelse af bøn og aarvaagenhed. Og da er man kommen langt paa vei til at falde.

Jesus havde sagt til Peter: Før hanen galer to gange, skal du fornegte mig tre gange. Den advarsel havde ikke Peter taget til hjerte. Han troede ikke disse Jesu ord. Altsaa var vantro en anden aarsag til Peters fald.

Saa kom fristelsen over ham. Den kom ikke sliig, som han havde tænkt sig den. Han blev ikke truet med døden. Der krævedes ikke noget heltemod af ham for at møde fristelsen. Det var kun nogle haanende stik til ham, at han ogsaa hørte til nasaræerens discipule. Og

for disse tjenere og tjenestepiger, som saaledes lo ad ham og spottede, blev han bange. Han turde ikke sige, at han var en discipel af Jesus. Mennefskyndt var saaledes ogsaa en grund til hans dybe fald. At, mange Jesu discipule har af lignende grunde fornegtet sin herre og frelser. Fornegtelse af Jesus er en almindelig discipel-synd.

Først bliver de forsømmelige i at vaage og bede, saa glemmer de Herrens ord og advarsel; saa blander de sig med slet selskab, omgaaes med spottere; saa kommer spotten: saa du er ogsaa en kristen? du vil ogsaa være hellig? Da sker det nok altfor ofte, at Jesu discipule ikke har mod til at bekjende Kristus. For at behage mennesker skjuler de sin kristendom. Men saadant gjør de ikke ofte, førend de ingen kristendom har mere at skjule. De siger sig løs fra Jesus og mister ganske hans naade og gaar evig fortabt, hvis de ikke ombender sig.

Peter vilde have gaaet fortabt, dersom Herren ikke havde bragt ham til ombendelse.

Mens Peter endnu talte, gik hanen anden gang. I det samme blev Jesus ført over gaarden. Han vendte sig og saa paa Peter. Dette blit fra Jesus, hvem Peter saa dybt havde bebrøbet, gik Peter til hjerte. Nu hufte han Herrens ord: Før hanen galer to gange, skal du fornegte mig tre gange. Og han gik ud og græd bitterlig. Det var hjertelig anger over synden.

Men Peter hufte nok ogsaa et andet oro, som Jesus havde talt til ham, nemlig at han vilde bede for ham. Det bragte ham til at sukke om forladelse. Det gav ham styrke til at tro, at Jesus vilde tilgive ham hans synd. Til hans anger kom tro; og det er en sand ombendelse.

Det er Guds uforskyldte naade, som virker det, at en falden synder kommer til ombendelse.

Hvo der thykkes sig at staa, se til, at han ikke falder.

Al din naade giv mig kræfter,
at jeg stedse dig herefter
maa bekjende rebelig.

Judas ombendte sig ikke. Han angreb bitert sin synd. Han var pengene, som han havde bundet ved sin synd, til presterne og bekjendte for dem, at han havde syndet. Men han fandt ingen trøst hos dem. De spottede ham kun i hans nød.

Han kastede pengene fra sig; men det udslettede ikke hans misgjerning. Den laa lige tungt paa hans sambittighed.

Den, som kunde og vilde borttage hans synd, Jesus, det Guds lam, som bar al verdens synd, ham vendte han sig ikke til. Der var hos Judas anger, men ingen tro. Saa gik han i sine samvittighedskvaler hen og hængte sig. Gud bevare os i naade fra Judas's synd og Judas's endelig!

“Han gik udenfor og græd bitterlig.”

(Matt. 26, 37.)

Et gammelt sagn fortæller, at Peter hele sit liv igjennem græd hver morgenstund, naar han hørte hanen gale. Det har han dog neppe gjort; tilgivelsen og tiden har vel tørret hans taarer. Men i sin alberdom, efter en lang arbejdsdag med trofast tjenestes bekjendelse, skrev han til menigberne, endnu fulgt og manet af gamle, tunge minder fra hin onde nat inde i hypersteprestens gaard: “Før eder hdmghed; thi Gud skaar de hoffærdige imod, men de hdmgs giver han naade. Vær ædru! Vaag; thi eders modstander, djævelen, gaar omkring som en brølende løve og søger, hvem han kan opsluge” (1 Pet. 5, 58).

“Himmelen.”

De vilde stræmme Luther og sa':
“Stakkor, hvor skal du gjemme dig da?”
Munken svarte dem uden frygt:
“Tag jeg ved, som er høit og trygt:
himmelen.”

Paven stifted ham bud og ban,
af keiseren frebløs lyste han;
men aldrig sveg han sin tro og sag,
thi som et skjold sig hvælved hans tag:
himmelen.

Det lakked mod slut, snart livet var ude;
banstraalen hvæste om Luthers pube;
han smilte rolig: “Jeg did vil gaa,
hvor jeg er tryg for de paver smaa:
til himmelen.”

Luther paa veien til Worms.

Den første april skrev Luther: “Jeg ved og er forbløffet om, at vor herre Jesus Kristus endnu lever og regjerer. Det alene sætter jeg min lid til, saa jeg ikke frygter for mange tusend paver.” Den anden april brød han op og drog til Worms. Hvor han drog ind i en

by, løb folk imod ham og vilde se den vidundermand, som var saa djærv at sætte sig imod paven og hele verden, som havde holdt paven for en gud. Somme gav ham bare mistrøst og mente, siden der var saa mange kardinaler og bisper i Worms paa rigsdagen, saa vilde de straks brænde ham til støv, sliq som de havde gjort med Hus's. Men da svarede Luther: “Om de saa gjorde op et baal fra Wittenberg til Worms, og som naaede op til himmelen, saa vil jeg lige fuldt møde frem, som jeg er stebnet til, og stige lige i gabet paa dragen mellem hans store tænder og bekjende Kristus og lade ham raade.”

Men da han var kommen nær Worms, sendte en ven, som var der, bud til ham; han maatte ikke komme did og vaage sig i sliq fare. Men han sendte det svar tilbage: “Om der er saa mange djæble i Worms, som der er tagsten paa hufene, saa vil jeg ligevel berind.”

Kort før sin død fortalte Luther denne hændelse ved bordet og sagde til: “For jeg var uræd, frygtede ingen ting. Gud kan vel gjøre en saa ubjærgen. Jeg ved ikke, om jeg nu havde været saa frimodig.”

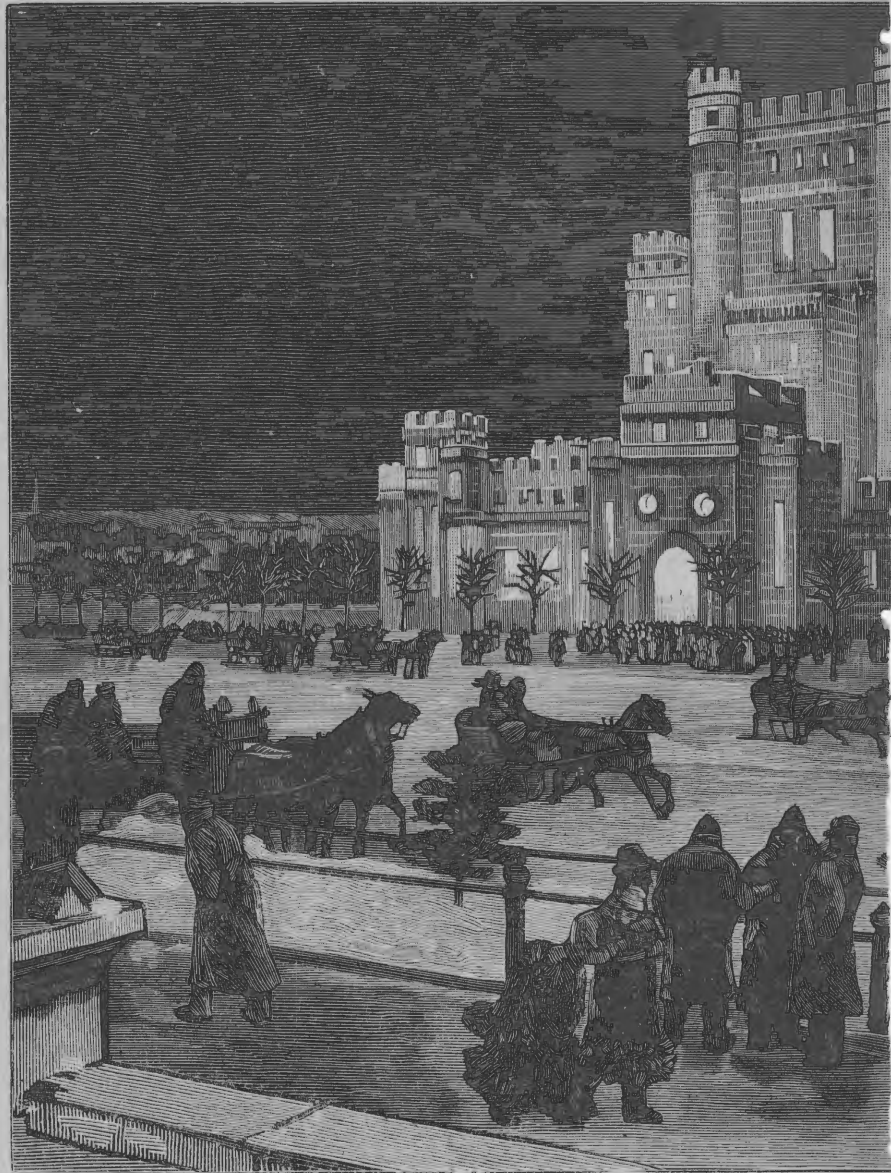
Rigsdagen i Worms 1521.

Onsdag den fsekstende april kjørte Luther ind i Worms. Foran vognen red den keiserlige forridder i embedsfrud, med ørnevaabenet paa brystet, og ligesaa hans tjener. Mange adelsmænd og damer drog ud imod ham. Om førmiddagen henimod klokken 10 kom han ind i byen. Da vægteren fra taarnet paa domkirken saa toget nærme sig, begyndte han at blæse, og tusender stormede til for at se Luther. Men hertugen af Bayerns hofnar traadte ham imøde med et kors i haanden, sliq som det brugtes ved ligfærder, og sang med høj røst: “Nu er du kommen, du som vi har længtet efter, som vi har ventet paa i mørket.”

Da nu Luthers fiender fik vide om hans komme, saa raadede samme til at bryde leidet, andre var imod. To af fyrsterne kom i sliq frid, at begge tog til sine vaaben.

Keiserens lønlige raadgiver sagde til ham, at han burde saa Luther af veien og tage ham af dage, og nævnte, hvad der var gjort mod Hus's. Jngen var sthldig at holde noget fribrev til en fjetter. Men keiser Karl gav det prisfelige svar: “Det en har lovet, faar en holde.”

I det samme klokken havde flaaet 4, kom to



Et flot af is, som en vin.



blev opført i Amerika.

herrer for at følge ham; de førte ham gennem baggaard og løngange til raadhuset, forat han ikke skulde blive forulempet af folkemængden, som havde samlet sig paa veien til keiserens herberge.

Ligevel fik mange nyd om det og kom løbende og vilde med ind; men dagterne drev dem tilbage med magt. Mange kløv op paa hustagene og vilde se doktor Martin Luther. Ved indgangen til salen klappede ridder Georg Frunsberg ham paa afslen og sagde: "Unge Munt, den dybt du nu gaar til, er sliig, at jeg og mangen øverste knapt har havt magen i det bedste slag. Men er du paa ret vei og vis i din sag, saa gaa i Guds navn og vær bare trofast, Gud vil ikke forlade dig."

Luther maatte vente i to timer. Da han stod fremme for den høie keiser, fyrsterne og alle rigets stænder, som var samlet paa rigsdagen, sagde Johan Ed, som talte paa keiserens vegne: "Martin Luther, den høie og uovervindelige keiser har efter samraad med rigets stænder ladet dig kalde og stævne hid for sin høie stol for at forelægge dig disse to spørgsmål: "Tilstaar du, at disse bøger er dine?" Her pegte han paa en stor pakke med latinsk og thyst paastrift. "Og vil du kjendes ved dem, eller ikke? For det andet: vil du tilbagetalde eller holde fast ved, hvad der er skrevet i disse bøger?"

Luther svarede: "Jeg bedkjender mig bøgerne og kan intet fragaa i saa maade. Men om jeg vil forsvare eller tilbagetalde, det er et spørgsmål, som bedrører troen og sjælens salighed og Guds ord, som er den dyreste og højeste stat i himmel og paa jord, og som vi med rette bør holde høiest i ære; det vilde være vaagsomt og farligt gjort af mig, om jeg vilde forhaste mig her. Jeg kunde let komme til at sige for lidet eller for meget, og komme under Kristi dom, naar han siger: 'Den, som fornægter mig for menneskene, ham vil jeg ogsaa fornægte for min himmelske fader.' Derfor beider jeg den høie keiser aller hømghst at unde mig en frist til nøiere eftertante; saa jeg kunde svare paa disse spørgsmål uden vold mod Guds ord og uden fare for min sjæl." Da tilstod keiseren ham en dags frist.

Nu blev Luther igjen af æresvagten ført til sit herberge. Paa veien jublede folket til ham, og en røst raabte: "Saligt er det liv, som har dig!" Mange adelsmænd kom til ham i herberget og sagde: "Sr. doktor, hvordan gaar det? Det siges, at de vil brænde eder, men det maa ikke ske, heller skal de alle fare ilde." Hans ven,

Ulrik von Gutten, havde skrevet to trøsterige breve til ham. Det ene sluttede saaledes: "Strid mandig for Kristus og vig ikke for ondskaben, men gaa trofast imod den. Jeg haaber tiden nu er kommen, da Herren vil rense sin vingaard, som vildsvinene har herjet og storgalten ødt op. Altid i uro for din skyld. Kristus støtte og hjælpe dig!"

Dagen efter, torsdag klokken 4, blev Luther igjen ført til keiserens gaard. Men fyrsterne var optaget af andre gjøremaal, saa han maatte staa der og vente helt til klokken 6, midt i en stor folkehob, som trykkede og trængte paa. Da nu fyrsterne var kommet til sæde, og Luther stod fremfor dem, blev han igjen spurgt, om han vilde forsvare alle de bøger, han havde skrevet, eller tilbagetalde noget. Luther svarede høvst og hømghst, ikke strigende og hvast. Han talte pent, sømmeligt og spagfærdigt, men med stor kristelig frimodighed og fasthed. Han talte først om sine bøger og sagde, at han ikke kunde tilbagetalde noget. Saa blev han ved: "Men jeg er et menneske og ikke Gud. Jeg kan ikke gjøre mere for mine bøger, end den herre Kristus har gjort for sin lære, da han stod for øverstepresten og tjeneren gav ham en præfik: 'Har jeg talt ilde, saa vis det', sagde han. Han, som vidste, at han ikke kunde fare vild, holdt sig ikke for god til at høre paa modlæg mod sin lære selv af den største starr af en tjener; jeg kan let fare vild, jeg haade ønster og ventur, at nogen skal gjøre indbendinger mod mig. Derfor beider jeg den høinaadige keiser at lade enhver, som kan gjøre det, høie eller lav, tage til modmæle og overbevise mig ved de evangeliske skrifter. Om saa er, at jeg bliver overthdet, skal jeg straks være villig og redbon til at tilbagetalde enhver vildfarelse, og være den første til at kaste mine bøger paa ilden."

Dette sagde Luther først paa thyst. Saa trævede de af ham, at han skulde sige det samme endnu engang paa latin. Men svebdræberne perlede paa hans pande, og han sølte sig meget trykket af trængselen og fordi han stod midt imellem fyrsterne. Da sagde en saksisk ridder til ham: "Kan J det ikke, saa er det nok, hr. doktor."

Men han sagde altsammen op igjen paa latin. Da Luther var færdig med sin tale, sagde den mand, som talte paa keiserens vegne, at dette var ikke noget greit svar. Saa sagde Luther: "Siden altsaa den høie og naadige keiser kræver et greit svar, saa vil jeg give et, som høvken har horn eller tænder, og det skal

bære dette: Dersom jeg ikke bliver overthydet med vidnesbyrd af den hellige skrift eller med greie og klare grunde, saa føler jeg mig bundet i min samvittighed af Guds ord og kan og bør ikke tilbagetalde: for det er ikke trygt eller raadeligt at gjøre noget mod samvittigheden. Her staar jeg, jeg kan ikke andet, Gud hjælpe mig! Amen."

Da han var færdig, lod de ham gaa, og han fik to mand med til at følge og føre sig.

Nu var klokken 8, og det var blevet mørkt. Salen var oplyst af fakler. Men det blev et stort opstyr, da Luther førtes ud, og abelskændene streg: "Skal han i fængsel?" Men Luther svarede: "Nei, de skal bare følge mig." Som han stod midt i trængselen, blev der rakt ham et ølkrus af sølv fra hertug Erik af Brunsvig; det skalde han have at opprifte sig med, blev der sagt; hertugen havde selv drukkert af kruset først, saa han kunde være tryk. Luther spurgte, hvad det var for en fyrste, som tænkte saaledes paa ham. Og da han fik høre, at gaven kom fra en, som hørte til paven's benner, saa tog han kruset og sagde: "Saaledes som hertug Erik har tænkt paa mig idag, saa tænke vor herre Kristus paa ham i hans sidste stund!"

Da han nu gik ud fra keiseren gennem salen, tog spaniolerne til at le og gjøre nar af ham; men han følte sig saa mødig og trøstig i Herren, saa han sagde, at om han end havde tusend hoveder, saa vilde han heller lade dem alle hugge af end tilbagetalde noget. En, som var tilstede, da Luther kom hjem til sit herberge, fortæller: Luther rakte hænderne op med straalende ansigt og raabte: "Jeg er kommen igennem, jeg er kommen igennem!"

Luthers bøn

om morgenen, den dag han skulde møde for rigsdagen i Worms:

"Almægtige, evige Gud! Støt mig mod al verdens klogskab og visdom. Gjør det, — du maa gjøre det, du alene. Det er jo ikke min, men din sag; for min egen del har jeg her intet at gjøre med disse store verdens herrer. Jeg vilde ogsaa helst have gode og rolige dage og leve uforstyrret. Men sagen er din, Herre, retfærdig og evig er den; støt mig du, trofaste, evige Gud. Intet menneske stoler jeg paa. Saa hjælp mig da Gud, i din kjære søns Jesu Kristi navn, som skal bære mit skjold og berge, min faste borg ved din helligaands styrke og kraft. Herre, hvor blir du af? Min Gud, hvor er

du? Kom, kom! Jeg er rede, ogsaa til at lade mit liv, taalmodig som et lam. Thi sagen er retfærdig, din sag; saa vil jeg ikke stille mig fra dig evindeligt. Det være raadfæstet i dit navn. Om kroppen, som ogsaa er dine hænder's vert og stabning, skulde gaa tilgrunde derved, ja blive knust til støv, saa er dit ord og din aand mig nok; jeg ved, at det bare er kroppen det gaar ud over; sjælen er din, tilhører dig og blir evig hos dig. Amen. Gud hjælpe mig! Amen."

Fædrelandsfælme.

Du Herre, som er sterk og stor,
du berge vore fædres jord!
Vær du vort skjold i fred og strid,
i sorgens og i glædens tid!

Her ser vi, hvad os huger bedst,
her har vi, hvad vi elsker mest;
det land ei findes fjernt og nær,
som er for os, hvad dette er.

Her var jo vore fædres ho
og deres arbeid, kamp og tro;
her fik vi huset efter dem,
med samme liv og lod og hjem.

Og vore børn! Her skal de gaa
paa vore veie frem og faa,
hvad vi har haft, hvad vi har set,
og be' til Gud, som vi har bedt.

Ja, stjern, o Gud, vort kjære land
fra fjeld til fjeld, fra strand til strand,
sænk over det din milde vagt,
lig morgendug paa engen lagt!

Du berne og velsigne hver,
som er det tro og har det kjær;
men den, som øde vil det's fred
ham slaa du i din vælde ned!

Lad det faa bli' og være dit
og være trygt og være frit
og rigt paa raad og kjærlighed,
og lad din aand faa være med!

Du løfted det af mørke op,
som blomster af en luftet knop;
til sidste stund du, herre Gud,
lad det i lys faa vokse ud!

Men lyset er dit eget ord,
en sol for himmel og for jord;
lad den i al sin glans faa staa
og aldrig mere fra os gaa!

Atter om en mors kjærlighed.

Atter og atter hører man om, hvilken trofast opofrende kjærlighed en mor viser mod sit barn, snart paa den ene maade, og snart paa den anden. Som oftest er der faa eller ingen, som faar vide derom, og det er i de aller færreste tilfælde, at det bliver fortalt i aviserne. Imidlertid hændte der isommer i Tyskland en saadan begivenhed, som blev kjendt i vide kredse, og som vi ogsaa vil fortælle for vore unge læsere.

Det var en 45aarig arbeiderkone i Westfalen, hvis opofrende kjærlighed blev saa omtalt. Hun havde en søn, der for længere tid siden havde faaet nogle svære brandsaar, som trods lægernes anstrengelser ikke vilde helbredes, og som bragte den unge mand paa gravens rand. Lægerne forstod, at der kun var én maade at redde ham paa, nemlig ved at overføre store stykker frisk menneskehud til de saarede steder.

Da moderen hørte dette, erklærede hun sig straks rede til at hjælpe sit barn. Det var ikke smaa hudflader, som trængtes; men den brave moder lod sig ikke stræmme; hun tænkte ikke paa sig selv, men kun paa at frelse sin søns liv. Hun gav derfor lægerne tilladelse til at tage store stykker hud fra hendes overarm og overføre paa sønnens brandsaar; nogle dage senere lod hun det samme gjøre med sit ene ben. Hun udholdt operationen med den største taalmodighed uden at lade sig bedøve. Efterat den unge mands saar var blevet dækket af

den nye hud, gif helbredelsen hurtig for sig, og moderen havde den tilfredsstillelse, at hun ved sit offer havde reddet sin søns liv.

Londons størrelse.

Hvis man flyttede sammen byerne Paris, Berlin og New York, vilde de tilsammen ikke optage saa stor plads som London alene indtager. Londons indbyggerantal nærmer sig 6000000. Verdensstaden ved Themsen har altsaa ligesaa mange indbyggere som hele Belgien, en million mere end Sverige, Portugal og Australien samt omtrent tre gange saa mange som Norge.

Lidt hovedbrud.

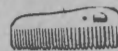


Legn foranitaende syv figurer op paa et papir. Klip dem derpaa ud og forsøg at sætte dem sammen til et billede.

Billedgaade.



10



F



G



E

